

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007

ISSN: 1791-0064

Έκδοση: ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε.

Ινστιτούτο Τουριστικών Μελετών και Ερευνών

Ζωοδόχου Πηγής 2-4, 10678 Αθήνα

Τηλ: 210 3806877

Φαξ: 210 3808302

URL: www.dratte.gr

Email: info@dratte.gr

Σύνταξη:

Υπεύθυνος Σύνταξης:

Σύμβουλος έκδοσης:

Υπεύθυνος ύλης:

Μανούσου Μαργαρίτα

Σαραντοπούλου Ιωάννα

Παπαδογούλας Γεώργιος

Επιμέλεια:

Επιστημονικός υπεύθυνος:

Επιστημονικός σύμβουλος:

Επιστημονικός σύμβουλος:

Λαλούμης Δημήτρης

Καραγιάννης Στέφανος

Λούπα Χάϊδω

Επιστημονική Επιτροπή:

Αγιομυριανάκης Γεώργιος

Αραμπατζής Γεώργιος

Βαρβαρέσσος Στέλιος

Γαργαλιάνος Δημήτριος

Ευθυμιάτου Αντωνία

Καραγιάννης Στέφανος

Καραμέρης Αθανάσιος

Λαλούμης Δημήτρης

Παπαδογιαννάκης Νικόλαος

Παπασταύρου Αναστάσιος

Πριτανάκη Ρία

Ταμπάκης Σταύρος

Τσαντόπουλος Γεώργιος

Τσαχαλίδης Ευστάθιος

Γραμματειακή υποστήριξη:

Χαραλαμπίδης Κυριάκος

Καρρά Φανή

Παπαπέτρου Σταυρούλα

Ρέκκα Ξανθίππη

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ**

Στα Τουριστικά Θέματα δημοσιεύονται πρωτότυπα άρθρα και πρωτογενείς ερευνητικές μελέτες. Τα άρθρα και οι μελέτες δεν πρέπει να έχουν δημοσιευτεί ποτέ ξανά.

Κάθε επιστημονική εργασία δεν πρέπει να ξεπερνά τις 8000 λέξεις. Αποστέλλεται σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση info@dratte.gr και είναι γραμμένη σε σελίδα Α4, με γραμματοσειρά Arial μέγεθος 10, διάστημα μονό.

Οι εργασίες μπορούν να είναι γραμμένες στην Ελληνική, Αγγλική, Γαλλική ή Γερμανική γλώσσα. Σε κάθε περίπτωση όμως κάθε εργασία συνοδεύεται από περίληψη 100 περίπου λέξεων στην Αγγλική γλώσσα. Το κείμενο της περίληψης δεν επιτρέπεται να αποτελεί τμήμα της εργασίας. Επίσης ο συγγραφέας πρέπει να προτείνει 4 λέξεις κλειδιά που συνδέονται με τα κυριότερα πεδία που εξετάζει η εργασία.

Οι υποσημειώσεις παρατίθενται στο κάτω μέρος της σελίδας στην οποία αφορούν και η βιβλιογραφία καταχωρείται στο τέλος της εργασίας. Οι φωτογραφίες και τα διαγράμματα πρέπει να εμφανίζονται σε αποχρώσεις του γκρι.

Κάθε εργασία κρίνεται από τριμελή επιστημονική επιτροπή τα μέλη της οποίας καλύπτουν συναφές γνωστικό πεδίο με το αντικείμενο της εργασίας. Οι εγκρινόμενες εργασίες δημοσιεύονται κατά χρονική σειρά προτεραιότητας.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ανδρεόπουλος Ζ.Σ., Θεοχαρόπουλος Δ.Γ., Παπασταύρου Κ.Α.	Το διαδίκτυο στην τουριστική ανάδειξη ορεινών περιοχών	6
Φραιδάκη Μαρία	<i>Οικονομικές Επιπτώσεις του Οικοτουρισμού</i>	19
Dimitris N. Kanellopoulos	eTourism services and technologies: Current issues and trends	28
Karagiannis Stefanos	Tourism and Ecological Problems - The case of Crete	43
Λαλούμης Δημήτρης	Κίνητρα αποδοτικότητας της εργασίας στις τουριστικές επιχειρήσεις	61
Πρινανάκη Ελευθερία & Λούπα Πάττυ	Κοινωνική αποτελεσματικότητα τριτοβάθμιας τουριστικής εκπαίδευσης και ολική ποιότητα	84
Ρίγγας Χρήστος	Alternativer Tourismus	119
Σωπασή Ειρήνη	Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη Στην Περιφέρεια Κρήτης	132
Stergiou D. & Benetatos Th.	“Sustainable What?” Sustainable Tourism Development in Greek Tertiary Curricula	143

ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Ζ.Σ. Ανδρεόπουλος¹, Δ.Γ. Θεοχαρόπουλος², Κ.Α. Παπασταύρου¹

ABSTRACT

The Internet and information technology constitute today an essential tool for the strategy of tourist development of mountainous regions based on the interactive presentation of local data aiming to help the user retrieve relative information for the region and infrastructure. The municipality of Vardousia in Fokida is a typical community in the mountainous area of central Greece, characterized by low demographic density and low productivity.

Key words: Internet, tourism development, web design, production structures

Λέξεις κλειδιά: Διαδίκτυο, τουριστική ανάπτυξη, ανάπτυξη ιστοσελίδας, παραγωγικές δομές.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι ορεινές περιοχές της χώρας αποτελούν ένα ποσοτικά και περιβαλλοντικά σημαντικό τμήμα της, καθώς παρουσιάζουν τη χαμηλότερη πυκνότητα πληθυσμού, αλλά τη μεγαλύτερη πυκνότητα οικισμών ανά 100 χλμ² μεταξύ όλων των περιοχών της χώρας. Από αναπτυξιακή άποψη οι ορεινές περιοχές της χώρας, λόγω της γεωμορφολογίας και των ευαίσθητων οικοσυστημάτων, παρουσιάζουν εκτακούς μειονεκτήματα όσον αφορά στον εκσυγχρονισμό της παραδοσιακής εκτατικής οικονομικής παραγωγικής βάσης ή στη διαμόρφωση σύγχρονων ανταγωνιστικών παραγωγικών δραστηριοτήτων, μειονεκτήματα που έχουν αμφίδρομη σχέση και με την έλλειψη επαρκών υποδομών και υπηρεσιών. Το εμφανέστερο αποτέλεσμα των αναπτυξιακών δυσχερειών είναι η σημειούμενη κατά περιοχές πληθυσμιακή εγκατάλειψη και αντίστοιχη οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική υποβάθμιση. Ωστόσο, ορισμένες ορεινές περιοχές (π.χ. Πήλιο, Παρνασσός, Μέτσοβο) κατόρθωσαν να αξιοποιήσουν τους τοπικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, και να θέσουν τα θεμέλια για την τουριστική τους ανάπτυξη (Χριστοπούλου 1991, Christopoulou and Papastavrou, 1997).

Ο χωροταξικός σχεδιασμός για μια περιοχή θα πρέπει να στοχεύει στην κατάλληλη στρατηγική για την ευημερία του πληθυσμού της περιοχής σε οικονομικό, πολιτιστικό και κοινωνικό επίπεδο (Παπασταύρου 1994). Μεταξύ των βασικών αναπτυξιακών στόχων για μια περιοχή είναι και η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής που θα οδηγήσει μακροπρόθεσμα στη συγκράτηση του τοπικού πληθυσμού και στην προώθηση εμπορικών δραστηριοτήτων. Η τοπική ανάπτυξη θα πρέπει να βασίζεται στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής ως τοπικό συγκριτικό πλεονέκτημα, που χαρακτηρίζεται από τον ορεινό χαρακτήρα στο τοπίο (Andreopoulou et al., 2003).

¹ Εργ. Δασικής Πληροφορικής, Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, Α.Π.Θ., 54124 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310.992714, e-mail: randreop@for.auth.gr

² Τμήμα Διαχείρισης Φυσικών Πόρων, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Αγρίνιο. dtheoh@cc.uoi.gr

Το Διαδίκτυο παρέχει μια ευέλικτη πλατφόρμα για την ανταλλαγή της πληροφορίας. Το Διαδίκτυο και οι τεχνολογίες πληροφορικής που ήδη αξιοποιούνται στη χώρα μας, αποτελούν σήμερα ένα απαραίτητο εργαλείο για τη στρατηγική της τουριστικής ανάπτυξης των ορεινών περιοχών που βασίζεται στην διαδραστική παρουσίαση τοπικών δεδομένων και στην εξυπηρέτηση του πολίτη για την ανεύρεση σχετικών πληροφοριών τόσο για την περιοχή όσο και για τις υποδομές (Papastavrou et.al., 2005). Στην περίπτωση αυτή με την καταχώρηση της ιστοσελίδας σε θεματικά ευρετήρια, προχωρώντας από το γενικό στο ειδικό, ο χρήστης εντοπίζει πληροφορίες που τον ενδιαφέρουν άμεσα (Κωνσταντινίδης, 2000). Παράλληλα η ανάρτηση ιστοσελίδων στο διαδίκτυο που προβάλλουν μια περιοχή μπορούν παράλληλα να υποστηρίξουν τις τοπικές προσπάθειες αλλά και να προάγουν επιχειρηματικές δραστηριότητες (Andreopoulou et.al., 2006).

Σημαντικός παράγοντας για την επιτυχία μιας ιστοσελίδας που υποστηρίζει εμπορικές δραστηριότητες είναι να γνωρίζει το κοινό που θα την επισκεφθεί ότι θα βρει χρήσιμες πληροφορίες, αλλά και να γνωρίζει το είδος του κοινού που θα προσελκύσει (Carron, 1998). Ο σκοπός της ιστοσελίδας είναι να προσφέρει ευρύ φάσμα πληροφοριών για την περιοχή, τόσο εξειδικευμένων όσο και πιστοποιημένων στην ιστοσελίδα, αλλά και μια διαδραστική βάση δεδομένων για την περιοχή και να προάγει τις τοπικές τουριστικές δραστηριότητες.

Η εργασία αυτή αποτελεί μια προσπάθεια ώστε να καθορισθεί ένα πρότυπο για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μιας ιστοσελίδας για έναν ορεινό δήμο με στόχο τη βελτίωση της ελκυστικότητας και αναγνωρισιμότητας της περιοχής για την τουριστική της ανάπτυξη, ενώ επιλέχθηκε η περιοχή της ορεινής κοινότητας των Βαρδουσίων στην Κ. Ελλάδα ως περιοχή μελέτης και για τον πιλοτικό σχεδιασμό της ιστοσελίδας.

1.1. Η περιοχή έρευνας

Ο δήμος Βαρδουσίων είναι μια τυπική κοινότητα στον ορεινό όγκο της κεντρικής Ελλάδας, ανήκει στην περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, και χαρακτηρίζεται από χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, μικρές αγροτικές ιδιοκτησίες σε μεγάλες κλίσεις, έντονη κτηνοτροφία και έλλειψη υποδομών (δρόμοι, σχολεία, κοινωνικές υπηρεσίες, κ.λπ.). Οι δείκτες της ανεργίας είναι πολύ υψηλοί ειδικά για τους νέους και οι δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες εντείνουν το πρόβλημα (Θεοχαρόπουλος 2000). Περιλαμβάνει 13 κοινότητες (Ο.Τ.Α.) που είναι το Κροκύλειο (έδρα του Δήμου), το Κουπάκι, το Τρίστενο, την Κερασιά, το Διχώρι, το Περιβόλι, τους Πενταγιούς, το Αλεποχώρι, το Υψηλό Χωριό, το Ζοριάνο, τον Κόκκινο, την Αρτοτίνα και το Κριάτσι. Όλος ο Δήμος Βαρδουσίων είναι ορεινός και οι οικισμοί βρίσκονται στις νότιες-νοτιανατολικές πλαγιές των Βαρδουσίων, απ' όπου πήρε και τ' όνομα του. Αποτελεί το βορειοδυτικότερο άκρο της Φωκίδας και συνορεύει με την Αιτωλοακαρνανία και τη Φθιώτιδα.

Η θεαματική πτώση του αριθμού των κατοίκων των εν λόγω οικισμών οφείλεται κυρίως στην εσωτερική μετανάστευση.

2. ΜΕΘΟΔΟΙ-ΥΛΙΚΑ

Για τη συλλογή των δεδομένων επιλέχθηκε η μέθοδος συμπλήρωσης ερωτηματολογίου με προσωπικές συνεντεύξεις. Παράλληλα, γενικά δημογραφικά στοιχεία συλλέχθηκαν από την ΕΣΥΕ και όπου ήταν δυνατόν

συγκρίθηκαν με τα δεδομένα από τα ερωτηματολόγια. Με σκοπό τη σύνταξη του ερωτηματολογίου προηγήθηκαν προσωπικές συνεντεύξεις με άτομα που κατοικούν μόνιμα στην περιοχή (Ανάγνος κ.α. 2001, Δαουτόπουλος 2002). Το κάθε ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από τον γραμματέα της κοινότητας με τη βοήθεια του ερευνητή. Οι ερωτήσεις αφορούσαν τον πληθυσμό, τις υποδομές στην περιοχή, το επίπεδο ποιότητας ζωής, το εισόδημα, της χρήσεις γής, τον πρωτογενή, τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής, τα θηράματα και το κυνήγι, τις τουριστικές υποδομές.

Τα δεδομένα καταχωρήθηκαν και δημιουργήθηκαν γραφικές παραστάσεις με σκοπό την παρουσίαση σημαντικών αποτελεσμάτων.

Στη συνέχεια αναπτύχθηκε βάση δεδομένων με την MS Access, με σημαντικές πληροφορίες για κάθε κοινότητα που αφορούσαν τον πληθυσμό, τις διαθέσιμες υποδομές, τις χρήσεις γής και την παραγωγή. Κάθε λογική εγγραφή της βάσης δεδομένων περιέχει τα σχετικά δεδομένα για κάθε κοινότητα. Ο σχεδιασμός της βάσης δεδομένων αποτελεί κρίσιμο σημείο για την κατάλληλη αποθήκευση των δεδομένων. Η συγκεκριμένη βάση δεδομένη είναι σχεσιακή και σχεδιάστηκε ώστε να ακολουθεί τους δύο πρώτους κανόνες κανονικότητας (Date 1990), δηλαδή δεν υπάρχουν επαναλαμβανόμενες πληροφορίες και όλα τα πεδία εξαρτώνται μόνο από το πρωτεύον κλειδί.

Επίσης, συλλέχθηκε υλικό για την περιοχή σε διάφορες μορφές και ψηφιοποιήθηκε, όπως κείμενα, φωτογραφικό υλικό και χάρτες της περιοχής..

Τέλος, αναπτύχθηκε μια ιστοσελίδα, με το λογισμικό Macromedia DREAMWEAVER 4 (Crowder and Crowder, 2001, West and Muck, 2002).

Ειδικότερα, η ιστοσελίδα για την ορεινή κοινότητα των Βαρδουσίων, αποτελείται από πολλές επιμέρους σελίδες με διαφορετικό περιεχόμενο, που συνδέονται μεταξύ τους με τη βοήθεια υπερσυνδέσμων (hypertext links) που εμφανίζονται με τη μορφή γραφικών και ειδικότερα, επιλέξιμων πλήκτρων. Η μορφή αυτή μετάβασης από τη μια σελίδα στην άλλη, με λίστα από ενεργά πλήκτρα, έχει επιλεγεί και χρησιμοποιείται για όλη την ιστοσελίδα και σε κάθε σελίδα υπάρχουν συνδέσεις σε διάφορα σημεία που οδηγούν στην αρχική σελίδα και στην κεντρική σελίδα με τις παραγωγικές δομές και τη λίστα των 13 κοινοτήτων/χωριών.

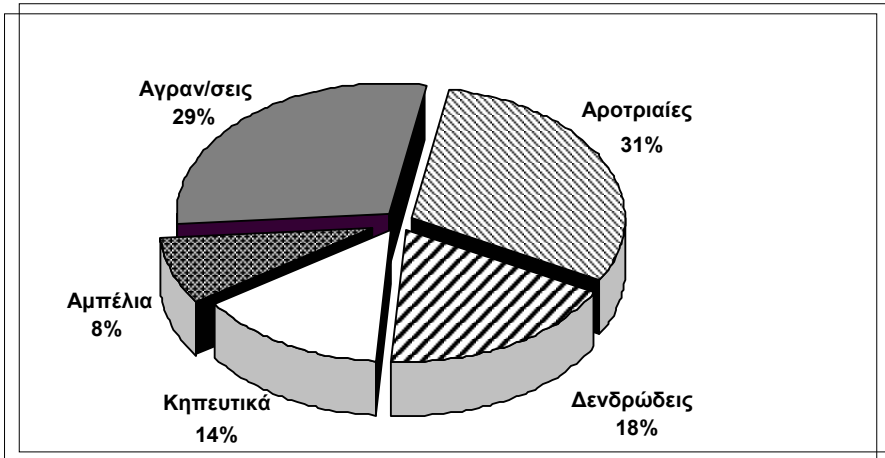
3. ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η κατανομή του πληθυσμού σε κλάσεις ηλικίας, δείχνει ότι το 34,7% του πληθυσμού είναι άνω των 65 ετών, ενώ το 31% ανήκει στην κλάση μεταξύ 45 και 65 ετών. Μόνο το 9% του πληθυσμού είναι κάτω των 17 ετών. Παράλληλα, η σύνθεση του πληθυσμού δείχνει στο Δήμο Βαρδουσίων 622 γυναίκες (57,8%) και 464 άνδρες (42,2%), ποσοστά που ακολουθούν σχεδόν κάθε χωριό με ελάχιστες εξαιρέσεις.

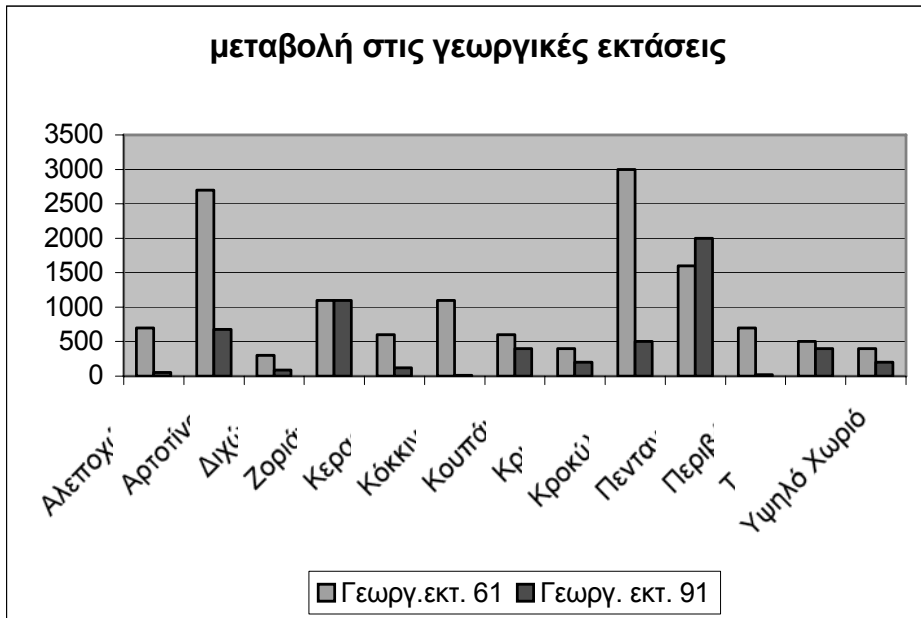
Σχετικά με τις χρήσεις γης του Δήμου Βαρδουσίων, οι βοσκότοποι με 89.300 στρεμ. καταλαμβάνουν το 35% της έκτασης του δήμου, τα δάση με 146.900 στρεμ. το 58%, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με 2.200 στρεμ. το 1%, και τέλος οι οικισμοί με 8.200 στρεμ. το 3%. Οι άγονες εκτάσεις με 2.100 στρεμ. καταλαμβάνουν το 1%, ενώ οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερά με 5.800 στρεμ. καταλαμβάνουν το 2% της συνολικής έκτασης του Δήμου Βαρδουσίων. (Γράφημα 1.)

Οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερό, δηλαδή ο ποταμός Μόρνος και η ομώνυμη τεχνητή λίμνη, έχουν συνολική έκταση 5.800 στρεμματα. Οι

καλλιεργούμενες εκτάσεις στο Δήμο Βαρδουσίων, όπως φαίνεται στο γράφημα 3 περιλαμβάνουν συνολική έκταση 2.200 στρεμ. Στο γράφημα 2 φαίνεται η μείωση των γεωργικών εκτάσεων σε στρέμματα μεταξύ του 1961 και 1991.



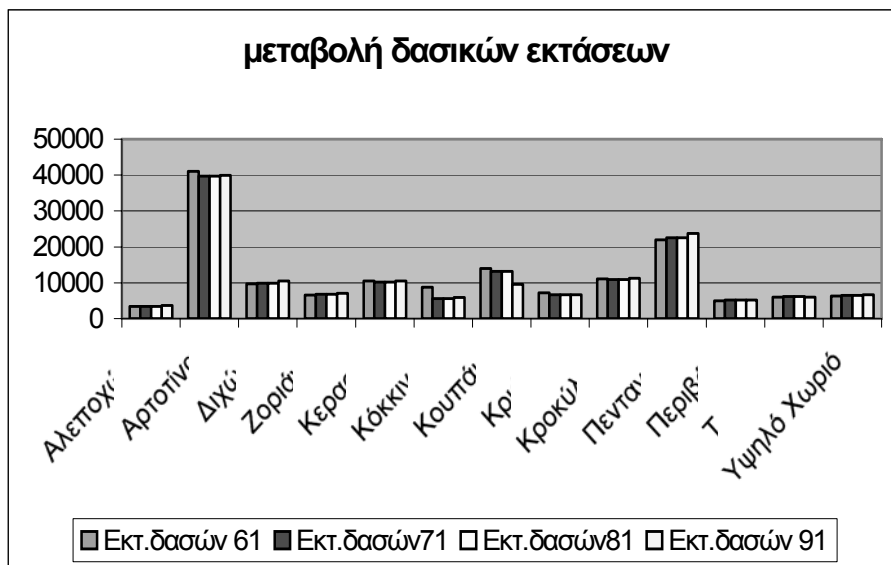
Γράφημα 1. Η κατανομή των καλλιεργούμενων εκτάσεων στο δήμο



Γράφημα 2. Μεταβολή στις γεωργικές εκτάσεις μεταξύ 1961 και 1991

Παράλληλα, οι γυναίκες φαίνεται ότι συμμετέχουν δυναμικά στον πρωτογενή τομέα, αφού ασχολούνται 338 απ' αυτές με μέσο όρο ηλικίας τα 54 έτη. Ο Δήμος Βαρδουσίων είναι ο πιο δασοσκεπής δήμος του νομού, τα 151.600 στρεμ. το 1961, το 1991 έγιναν 146.900 στρεμ., ενώ η διαχείριση τους γίνεται από το Δασαρχείο Λιδορικού.

Γράφημα 3. Μεταβολή των δασικών εκτάσεων μεταξύ 1961 και 1991

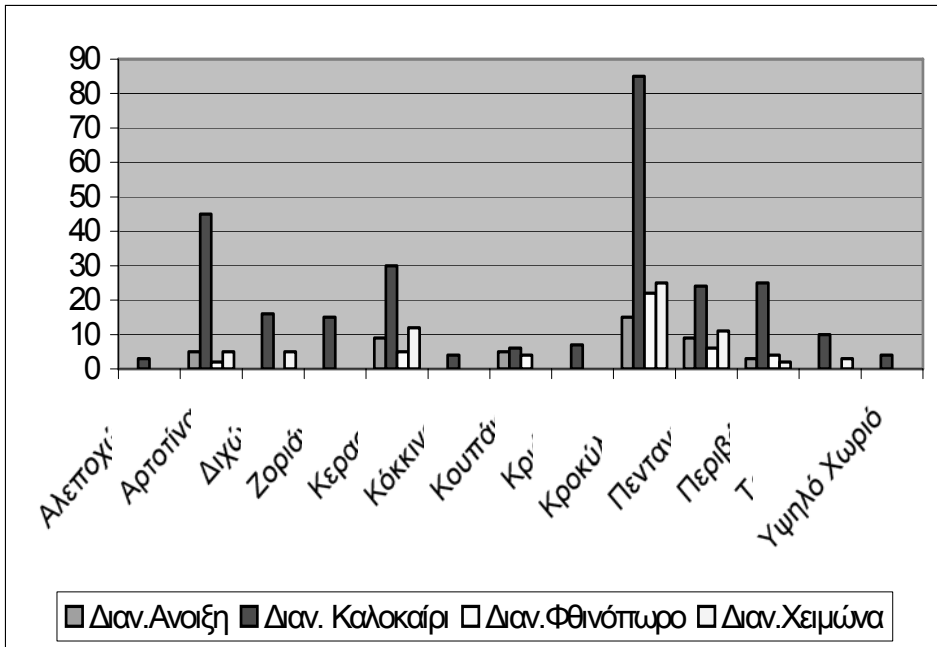


Γράφημα 3

Στο γράφημα 3 φαίνεται η μεταβολή των δασών και δασικών εκτάσεων μεταξύ 1961, 1971, 1981 και 1991, η οποία είναι ελάχιστη. Παρόλα αυτά, δεν υπάρχει δασικός συνεταιρισμός. (Γράφημα 3) Το κυνήγι είναι μια από τις δραστηριότητες των κατοίκων. Συνολικά, οι 13 κοινότητες έχουν 371 κυνηγούς (10 στο Αλεποχώρι, 68 στην Αρτοσίνα, 10 στο Διχώρι, 40 στο Ζοριάνο, 10 στην Κερασιά, 35 στον Κόκκινο, 15 στο Κουπάκι, 10 στο Κριάσι, 80 στο Κροκύλειο, 30 στους Πενταγιούς, 28 στο Περιβόλι, 25 στο Τρίστενο και 10 στο Υψηλό Χωριό), ενώ παράλληλα την περιοχή επισκέπτονται κυνηγοί από άλλα μέρη, όμως ο αριθμός των θηραμάτων της περιοχής θεωρείται από τους κατοίκους ελάχιστος με εξαίρεση το Αλεποχώρι, το Κροκύλειο, τους Πενταγιούς, το Τρίστενο και το Υψηλό Χωριό που είναι ικανοποιητικός, καθώς και το Διχώρι και το Περιβόλι που θεωρείται αρκετός.

Η τουριστική υποδομή της περιοχής είναι ελάχιστη και φαίνεται ότι σε λίγα χρόνια θα αδυνατεί να καλύψει την ολοένα αυξανόμενη ζήτηση κυρίως για ήπιο οικογενειακό τουρισμό. Η περιοχή μελέτης διαθέτει 4 ξενώνες (2 στην Αρτοσίνα με 8 δωμάτια σύνολο, 1 στην Κερασιά με 6 δωμάτια και 1 στο Κροκύλειο με 5 δωμάτια) και 15 ενοικιαζόμενα δωμάτια (7 στην Αρτοσίνα και 9 στο Κροκύλειο). Η ζήτηση δωματίων, επιπλέον της λειτουργίας των ήδη υπαρχόντων για την περιοχή, διαμορφώνεται την άνοιξη σε 43 διανυκτερεύσεις, το καλοκαίρι σε 274, το φθινόπωρο σε 43 και 63 το χειμώνα κυρίως από κυνηγούς ή παραθεριστές στη διάρκεια των γιορτών. Η κατανομή της ζήτησης στις κοινότητες φαίνεται στο γράφημα 4.

Η ζήτηση παρουσιάζεται να είναι μεγαλύτερη το καλοκαίρι. Η περιοχή διαθέτει ευχάριστο ξηρό κλίμα σε συνδυασμό με ένα πλούσιο φυσικό περιβάλλον, με θέσεις πανοραμικής θέας, φυσικές πηγές, δάση και κυνηγετική περιοχή.



Γράφημα 4. Ζήτηση για επιπλέον διανυκτερεύσεις ανά εποχή του έτους

4. ΑΞΟΝΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τελευταία παρατηρείται αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού στον τουρισμό και η σχέση τουρισμού και περιβάλλοντος έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία καθώς νέοι τουριστικοί προορισμοί εμφανίζονται, προσφέροντας καθαρό και ανέπαφο «περιβάλλον» ως «τουριστικό προϊόν» στον τουρίστα- επισκέπτη. Παράλληλα, διαφαίνεται η γενικότερη τάση του σύγχρονου πολίτη να αναζητά την ποιότητα ζωής όχι μόνο στην καθημερινή του διαβίωση αλλά και στους χώρους αναψυχής που επισκέπτεται, θέτοντας έτσι το περιβάλλον σε κεντρικό σημείο της στρατηγικής για την τουριστική ανάπτυξη μιας περιοχής. Ωστόσο, η τουριστική ανάπτυξη που βασίζεται στο περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει και σημείο κλειδί για την προστασία των φυσικών πόρων μιας περιοχής (UN, 2006). Σήμερα ύστερα από τη Διακήρυξη της Μανίλας για τον Παγκόσμιο Τουρισμό (1980), τη Διάσκεψη του Ρίο για το Περιβάλλον (1992), την Agenda 21, που ενσωματώθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ από την ΕΕ και πρόσφατα τον Παγκόσμιο Κώδικα Δεοντολογίας για τον Τουρισμό (1999), έχει αποδειχτεί η σχέση του περιβάλλοντος με τον τουρισμό καθώς θεσπίζονται οι αρχές της «βιώσιμης ή αιφορικής ανάπτυξης» και παράλληλα καθορίζεται η υποχρέωση της παγκόσμιας κοινότητας που εμπλέκεται με την τουριστική ανάπτυξη να προστατεύει το περιβάλλον και οι εμπλεκόμενοι με τον τουρισμό αναγνωρίζουν ότι μια υγιής τουριστική βιομηχανία εξαρτάται από ένα υγιές περιβάλλον και συζητούν για τουριστική ανάπτυξη, που προωθεί μορφές «περιβαλλοντικά συνετού τουρισμού» (Λογοθέτης, 1998).

Διεθνείς πρωτοβουλίες έχουν αναπτυχθεί για την διασφάλιση της περιβαλλοντικής αιφορίας στα πλαίσια των Αναπτυξιακών Στόχων για τη

Χιλιετία (Millennium Development Goals-MDG), όπως θεσπίστηκαν από τον ΟΗΕ το έτος 2000, σε συνεργασία με πολλούς διεθνείς οργανισμούς και αναπτυξιακούς φορείς και πρωτοβουλίες (Ποιμενίδης κ.α., 2004). Σύμφωνα με τις διακηρύξεις της UN, η τουριστική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να βρίσκονται σε σχέση ισορροπίας, γιατί «...η οικονομία, στην οποία ανήκει και ο τουρισμός, δεν πρέπει να στοχεύει μόνο στην παραγωγή ευημερίας και η οικολογία μόνο στην προστασία της φύσης, αλλά και οι δύο μαζί πρέπει να στοχεύουν στη βελτίωση της μοίρας της ανθρωπότητας και να βρίσκονται σε απόλυτη αρμονία στις διαδικασίες νομοθέτησης και λήψης αποφάσεων». (UN, 2006)

Ειδικότερα, για μια ορεινή περιοχή μπορούν να καθοριστούν οι βασικοί άξονες για την τουριστική ανάπτυξη και προβολή της περιοχής ως τουριστικού προορισμού. Στόχος είναι η προώθηση τουριστικών προϊόντων εκτός της περιοχής, στη συμμετοχή του πληθυσμού στη βελτίωση ή τη δημιουργία υπηρεσιών και στην αύξηση του χρόνου διαμονής των τουριστών και στην παράταση της ζήτησης για όλες τις περιόδους του έτους.

Η περιοχή έχει το κατάλληλο φυσικό και ορεινό περιβάλλον για να ενεργοποιηθούν δραστηριότητες που προσελκύουν επισκέπτες με διάφορα ενδιαφέροντα. Πρόκειται για διάφορες μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, χειμερινός τουρισμός, εναλλακτικός τουρισμός, ορεινή κατασκήνωση, κ.λπ.), ορεινά αθλήματα (σκι, αναρρίχηση, ορειβασία, mountain bike, προσανατολισμός, κ.λπ.), ακραία αθλήματα (extreme sports) αλλά και επισκέπτες με περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα και χόμπι, π.χ. φωτογραφία. Υπάρχει επίσης παράδοση σε τοπικά προϊόντα και επιβάλλεται η ενεργοποίηση μεταποιητικών και εμπορικών δραστηριοτήτων που αφορούν στα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα, χειροτεχνίες, λαϊκή τέχνη.

Ειδικότερα, μέσα από το διαδικτυακό περιβάλλον μπορούν επίσης να αναδειχθούν και να αποτελέσουν τόπο έλξης τουριστών

A. Τουριστικές διαδρομές. Η περιοχή διαθέτει ένα ενδιαφέρον σύνολο αξιοθέατων επικεντρωμένων στο φυσικό περιβάλλον και ιδίως στο τοπίο. Θα πρέπει να υπάρχει ένα δίκτυο τουριστικών διαδρομών που θα συνδέει το σύνολο των τουριστικών φορέων (καταλύματα), των αξιοθέατων και των υφιστάμενων τουριστικών υπηρεσιών με στόχο να παραταθεί η διάρκεια παραμονής των επισκεπτών. Αναφερόμενοι στον τουρισμό υψηλής ποιότητας σε σχέση με τις διαδρομές, προτείνεται ένα δίκτυο οργανωμένων πεζοπορικών διαδρομών σε σεσημασμένα μονοπάτια (π.χ. το ορειβατικό μονοπάτι E4), όπως επίσης και διαδρομές με βάση την οινοπαραγωγή που να περιλαμβάνουν την οινολογία, τη γαστρονομία, την ιστορία κ.λπ. με εμπλεκόμενους δημόσιους οργανισμούς ή ενώσεις παραγωγών και ιδιώτες (δρόμοι του κρασιού).

B. Θρησκευτικός τουρισμός και επισκέψεις σε εκκλησίες. Στόχος είναι η παροχή πληροφοριών για τα μοναστήρια και τις εκκλησίες (ιστορία, αρχιτεκτονική κ.λπ.), ημερομηνίες θρησκευτικών πανηγύρεων, ξενώνες στην παρακείμενη περιοχή, τρόποι πρόσβασης, κ.λπ.

Γ. Περιβαλλοντικός και οικολογικός τουρισμός. Τα ορεινά Βαρδούσια παρέχουν περιβάλλον υψηλής ποιότητας, ευχάριστη θερμοκρασία σχεδόν σ' όλη τη διάρκεια του έτους και πλούσια χαρακτηριστική χλωρίδα και πανίδα.

Δ. Ποδηλασία σε δασικούς δρόμους. Η αξιοποίηση του τουριστικού προϊόντος με άξονα τους παλαιούς αλλά και τους τωρινούς δασικούς δρόμους για πλήρη

χρήση του ποδηλάτου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, κάποιοι απ' αυτούς τους δρόμους ανεβαίνουν σε αρκετά μεγάλο υψόμετρο.

Ε. Τουριστική αξιοποίηση των υδάτινων πόρων. Προβολή προϊόντων οικογενειακού τουρισμού ή τουρισμού ομάδας (6-7 ατόμων) με θέματα όπως η ορεινή αλιεία, το καγιάκ, η αναρρίχηση, η πεζοπορία με στόχο την ανάδειξη των υδάτινων πόρων της περιοχής (λίμνες, ποτάμια κ.λπ.), την αύξηση του αριθμού των τουριστών και την επιμήκυνση της διαμονής τους.

ΣΤ. Αξιοποίηση και εκμετάλλευση των κυνηγετικών πόρων. Στην ορεινή αυτή περιοχή υπάρχουν καταφύγια θηραμάτων. Η αξιοποίηση των πόρων της πανίδας της περιοχής προς όφελος των κατοίκων, των επισκεπτών, των αλιέων, και των κυνηγών με την παράλληλη βελτίωση των χώρων διαβίωσης και των εμπλουτισμό των ειδών θα αποτελέσει τη βάση για την παράταση της παραμονής των τουριστών που ασχολούνται με το κυνήγι, ενώ θα δώσει και ώθηση στα επαγγέλματα που στηρίζονται σ' αυτό

5. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Η ιστοσελίδα περιλαμβάνει πολλές επιμέρους ιστοσελίδες οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους με τη βοήθεια υπερσυνδέσμων. Η αρχική σελίδα περιλαμβάνει μια πανοραμική εικόνα της περιοχής η οποία εναλλάσσεται με το χάρτη της περιοχής. Περιλαμβάνει επίσης και 5 συνδέσεις με τη μορφή «κουμπιών» (buttons), με τις ενδείξεις: “the 13 village index” που οδηγεί στη σελίδα με τη λίστα των 13 οικισμών, “production structures” που οδηγεί στη σελίδα με τις πληροφορίες για τις παραγωγικές δομές, “hotels and restaurants”, που οδηγεί στη σελίδα με πληροφορίες για τα ξενοδοχεία και εστιατόρια στην περιοχή, “women co-operation” με υλικό για τον γυναικείο συνεταιρισμό, και τέλος “sport opportunities” με υλικό για τις ευκαιρίες για αθλητισμό που προσφέρει η περιοχή (εικόνα 1).



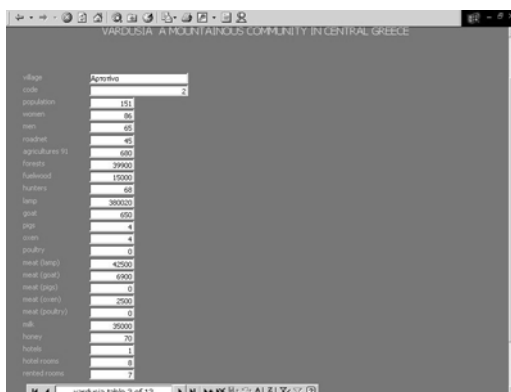
Εικόνα 1. Η αρχική σελίδα για τα Βαρδούσια

Οι δύο πρώτες συνδέσεις οδηγούν στην κεντρική σελίδα για την περιοχή. Η σελίδα περιέχει συνδέσμους για τις παραγωγικές δομές και λίστα με τα 13 χωριά του δήμου. Οι σύνδεσμοι έχουν και πάλι τη μορφή «κουμπιών» που όταν επιλεγούν οδηγούν σε επόμενη σελίδα (Εικόνα 2).



Εικόνα 2. Η κεντρική σελίδα για τις παραγωγικές δομές και λίστα με τις 13 κοινότητες/χωριά του Δήμου Βαρδουσίων

Ο σύνδεσμος με την ένδειξη «Link to resources database» οδηγεί σε σελίδα όπου εμφανίζεται η βάση δεδομένων και ο χρήστης μπορεί να κινηθείς τη βάση και να επιλέξει τα στοιχεία που τον ενδιαφέρουν (εικόνα 3) και να κινηθεί μεταξύ των κοινοτήτων.



Εικόνα 3. Η βάση δεδομένων στην ιστοσελίδα

Ο σύνδεσμος «view text and graphs on Vardousia production Structures» οδηγεί σε μια σελίδα που περιέχει σε μορφή κειμένου τα αποτελέσματα της έρευνας σε συνδυασμό με γραφήματα που δείχνουν την εξέλιξη στις παραγωγικές δομές στις κοινότητες του δήμου Βαρδουσίων.

Ο σύνδεσμος «hotels and restaurants in the community of Vardousia» οδηγεί σε σελίδα που περιέχει πληροφορίες για τα ξενοδοχεία, τους ξενώνες, τα εστιατόρια, κ.λπ στην περιοχή. Στη σελίδα αυτή μπορούν να καταχωρηθούν οι χετικές επιχειρήσεις που παρέχουν συμπληρωματικές υπηρεσίες για τον τουρισμό.

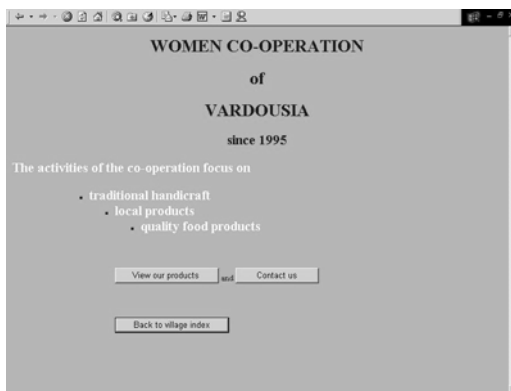
Το τμήμα της σελίδας κάτω από τον τίτλο «VILLAGE INDEX» περιλαμβάνει τους 13 οικισμούς/χωριά του δήμου ενώ το κάθε όνομα οικισμού/χωριού εμφανίζεται με τη μορφή κουμπιού (button) και ενεργοποιείται μια ξεχωριστή σελίδα, όταν αυτό επιλεγεί. Καθε σελίδα κοινότητας/χωριού περιλαμβάνει φωτογραφικό υλικό που εμφανίζεται σε εναλλασσόμενη μορφή από τα χαρακτηριστικά σημεία του οικισμού, π.χ. πλατεία, βρύση, ιστορικά κτίρια, κ.λπ. Περιέχει επιπλέον και

διάφορους υπερσυνδέσμους με τη μορφή κουμπιών. Περιλαμβάνονται σύνδεσμοι με την ένδειξη «hotels/restaurants» που οδηγεί στη σχετική σελίδα, όπως ήδη αναφέρθηκε, «how to buy local quality products (πως να αγοράσετε τοπικά προϊόντα ποιότητας)» που οδηγεί στη σελίδα του γυναικείου συνεταιρισμού, «sport opportunities» που οδηγεί στη σχετική σελίδα για τα αθλήματα, και τέλος, ο σύνδεσμος για επιστροφή στην προηγούμενη σελίδα με τη λίστα των κοινοτήτων/χωριών. Η δομή αυτή ακολουθείται και για τις 13 κοινότητες/χωριά, ενώ στην εικόνα 4 φαίνεται η σελίδα με την κοινότητα Αρτοτίνας. Η συχνή επανάληψη του συνδέσμου για την τουριστική υποδομή της περιοχής επιβάλλεται για να διευκολύνει τον μελλοντικό επισκέπτη της περιοχής στην ανεύρεση των σχετικών πληροφοριών (Εικόνα 4).



Εικόνα 4. Η σελίδα για την κοινότητα της Αρτοτίνας

Στη σελίδα του γυναικείου συνεταιρισμού της περιοχής, γίνεται περιγραφή των βασικών τομέων που δραστηριοποιούνται τα μέλη του. Επίσης, στο σύνδεσμο «view our products (δείτε τα προϊόντα μας)» οδηγούμαστε σε σελίδα που περιλαμβάνει φωτογραφικό υλικό για τα προϊόντα μεταποίησης, διατροφής, λαϊκής τέχνης, χειροτεχνήματα κ.λπ. που διατίθενται από το συνεταιρισμό. Παράλληλα, υπάρχει ο σύνδεσμος με την ένδειξη «contact us(επικοινωνήστε μαζί μας)» που περιέχει την ψηφιακή διεύθυνση του συνεταιρισμού, και οδηγεί στην αποστολή μηνύματος για επικοινωνία με σκοπό τις εμπορικές συναλλαγές με το συνεταιρισμό (Εικόνα 5).



Εικόνα 5. Η αρχική σελίδα του γυναικείου συνεταιρισμού της περιοχής

Κάθε εμπορική δραστηριότητα που επιχειρείται στην περιοχή μπορεί να καταχωρεί διαφημιστικό κείμενο και να γνωστοποιεί με τον τρόπο αυτό την παρουσία της στην κεντρική σελίδα για τις παραγωγικές δομές ή στην επιμέρους σελίδα του οικισμού στον οποίο δραστηριοποιείται. Έτσι προάγονται οι τοπικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, ιδιαίτερα όταν αφορούν το χώρο των τουριστικών υποδομών και της αναψυχής. Η ενημέρωση της ιστοσελίδας πρέπει να γίνεται σε τακτικά χρονικά διαστήματα ώστε οι πληροφορίες που περιέχει να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην εργασία αυτή συζητήθηκε η τουριστική προβολή μέσα από την αξιοποίηση του Διαδικτύου μιας ορεινής περιοχής και για το λόγο αυτό μελετήθηκε μια χαρακτηριστική περιοχή στον ορεινό όγκο της κεντρικής Ελλάδας, τα Βαρδούσια. Η περιοχή αυτή που παρουσιάζει χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα και μειωμένη πρωτογενή παραγωγή με αποτέλεσμα την οικονομική μια πληθυσμιακή της συρρίκνωση. Ωστόσο, εξαιτίας του φυσικού της περιβάλλοντος η περαιτέρω τουριστική αξιοποίηση αποτελεί μια σημαντική προοπτική για την ανάπτυξη της περιοχής κυρίως επειδή προσφέρεται για τουρισμό όλη τη διάρκεια του έτους. Οπότε, η προβολή μέσα από την τοπική ιστοσελίδα του ιδιαίτερου ορεινού τοπικού χαρακτήρα της περιοχής θα συμβάλει στην καθιέρωσή της ως τουριστικό προορισμό, με την βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής, την παροχή πληροφοριών για τον επισκέπτη και στη βιωσιμότητα των τοπικών εμπορικών και τουριστικών δραστηριοτήτων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι βέβαια η βελτίωση των υποδομών και των δικτύων στην περιοχή πάντοτε στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης.

Ο συνετός σχεδιασμός ανάλογων μοντέλων ανάπτυξης που ενσωματώνουν τις τηλεματικά παρεχόμενες υπηρεσίες και αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας μπορεί να συμβάλει αρχικά στην οικονομική σταθερότητα τόσο στον αναπτυσσόμενο όσο και στον αναπτυσσόμενο κόσμο αλλά και παράλληλα να ενισχύσουν την σταθερότητα και προστασία του περιβάλλοντος (Ποιμενίδης κ. α., 2004).

Η συλλογή και η οργάνωση των πληροφοριών για τον ορεινό αυτό δήμο σε μορφή ιστοσελίδας μπορεί να εξελιχτεί σε ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την ανάπτυξη της περιοχής καθώς συμβάλει στην αναγνωρισιμότητά της. Για το

λόγο αυτό η ιστοσελίδα θα πρέπει να συνδεθεί σε πύλες στο διαδίκτυο (portal) και ευρετήρια με θεματικές ενότητες που απευθύνονται σε κοινό με ειδικά ενδιαφέροντα, όπως είναι οι ορεινές δραστηριότητες και ο τουρισμός (αγροτουρισμός, χειμερινός τουρισμός, εναλλακτικός τουρισμός, ορεινή κατασκήνωση, κ.λπ), τα ορεινά αθλήματα (αναρρίχηση, ορειβασία, mountain bike, προσανατολισμός, κ.λπ.), τα ακραία αθλήματα (extreme sports), κυνήγι, περιβαλλοντικά ενδιαφέροντα, φωτογραφία, κ.λπ., η υγιεινή διατροφή, όπου προβάλλονται τα τοπικά παραδοσιακά προϊόντα, η πολιτιστική και ιστορική παράδοση, κ.λπ. Η ιστοσελίδα πρέπει συνεχώς να εμπλουτίζεται και να ανανεώνεται ώστε το πληροφοριακό υλικό της να είναι επίκαιρο, ώστε να εξυπηρετεί τους στόχους για τους οποίους υλοποιήθηκε.

Οι τεχνολογίες πληροφορικής και ειδικότερα οι εφαρμογές των δικτύων μπορούν να αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό εναλλακτικό εργαλείο για τη στρατηγική της ανάπτυξης των ορεινών περιοχών βασιζόμενοι στην οργάνωση, ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων που αφορούν αλλά και χαρακτηρίζουν την ορεινή περιοχή και οδηγούν στην κατάλληλη αξιοποίηση των τοπικών πόρων.

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανάγνος, Ν.Ε., Αραμπατζής, Γ.Δ., Γούπος, Χ.Β., Θεοχαρόπουλος, Δ.Γ. (2001), *Factors affecting the area of forest species plantations according to Regulation EE/2080/92*. Πρακτικά Του Διεθνούς Συνεδρίου "Forest Research: A Challenge for an Integrated European Approach". Σελ. 737-741. Θεσσαλονίκη.

Andreopoulou, Z.S., Theoharopoulos, D.G, Stergiadou, A.G., Papastavrou, A.C. (2003). Use of information tools in strategic and organizational planning approach for the development of lake neighboring mountainous areas in Greece. The case of lake Mornos. Proceedings of the IUFRO Conference "Decision Support for Multiple Purpose Forestry, April 23-25, 2003, Vienna – Austria

Andreopoulou, Z.S., A. D. Athanasiadis, K. A. Papastavrou., A.K. Papastavrou. (2006). Identifying Drama's Prefecture as a tourism destination through the presentation of its natural environment in the Internet. Proceedings of the International Conference on Telecommunications & Multimedia TEMU2006-, 5-7 July, Heraclion, Crete (CD-Rom)

Capron, H.L. (1998). *Computers. Tools for an information age*. 5th edition. Addison Wesley Longman Publishing Company, Inc.

Christopoulou O. and Papastavrou A. (1997) 'Evaluation du Comportement des visiteurs des stations de neige, pour une gestion plus effective (cas de Pelion-Grece)'. *Medit. Journal of Economy, Agriculture and Environment*. No1, pp. 37-41.

Crowder, D., R. Crowder. (2001). *Macromedia Dreamweaver 4 & Fireworks 4*. Εκδόσεις Γκιούρδας. Αθήνα.

Δαουτόπουλος, Γ. (2002). *Μεθοδολογία Κοινωνικών Ερευνών*. Εκδόσεις Δαουτόπουλος. Θεσσαλονίκη.

Date, C.J. (1990), *An introduction to Database Systems*. Volume I .5th Edition. Addison Wesley, USA.

Εξαρχος Γ & Καραγιάννης Στέφανος(2004)., Αγροτουρισμός, Εκδ. Κέντρο Τεχνολογικής Έρευνας Κρήτης, Ηράκλειο.

Gilster, P. (1994). Το καλύτερο βιβλίο για το Internet. 2nd edition. Εκδόσεις Γκιούρδας. Αθήνα.

Θεοχαρόπουλος, Δ.Γ. (2000). *Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών του Ν. Φωκίδας με την αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Διδακτορική διατριβή*. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.

Καραγιάννης Στέφανος(2006)., Τουριστική Οικονομία, Εκδ. Κέντρο Τεχνολογικής Έρευνας Κρήτης, Ηράκλειο.

Κωνσταντινίδης, Σ.Α. (2000). *Τεχνικές αναζήτησης επιχειρηματικών πληροφοριών στο διαδίκτυο*. Εκδόσεις ANUBIS. Αθήνα.

Λογοθέτης Μ. (1998) "Αγροτικός τουρισμός: μια εναλλακτική λύση". Αθήνα.

McLeod, R. Jr. (1998). *Management Information Systems*. 7th edition. Prentice-hall International editions.pp. 75-76.

Παπασταύρου, Α.Κ. (1994). *Περιφερειακή Ανάπτυξη*. Πανεπιστημιακές Παραδόσεις. Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη.

Papastavrou, A.K., P. Lefakis, Z. Andreopoulou, S. Vassiliadou, K. Ioannou, A. Lazaridou (2005). Web Application for Regional Presentation and Development. Joint conference of the 5th Conference of the European Federarion for Information Technology in Agrivulture, Food and Environment & 3rd World Congress on Computers in Agriculture and Natural Resources, 25-28 July 2005, Vila Real, Portugal, pp. 551-558

Ποιμενίδης, Η., Ανδρεοπούλου Ζ.Σ., Βασιλειάδου Σ.Ε. 2004. «E-services: πρωτοβουλίες και προοπτικές για την Αειφορική Ανάπτυξη». Στα πρακτικά του 6^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου της Ε.Ε. Φυσικών για την "Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη και Περιβάλλον", 9-12 Δεκεμβρίου Νοεμβρίου 2004, Θεσσαλονίκη, Πολυτεχνική Σχολή Α.Π.Θ., σελ. 23-26 (Cd-Rom)

UN, (2006). Tourism and sustainable development). Retrieved on the web: <http://www.unep.org/pc/tourism/sust-tourism/env-conservation.htm>

West, R., T. Muck, (2002). The complete reference Dreamweaver MX. Corel Ventura Publisher.

Χριστοπούλου, Ο. (1991). 'Αξιολόγηση της ζήτησης στα Χιονοδρομικά Κέντρα της Ελλάδας και Συμβολή της Λειτουργίας τους στην Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών'. Διδακτορική Διατριβή, ΑΠΘ.



ΠΡΟΦΙΛ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ

Το **ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε.** (Δράση για την Ανάπτυξη του Τουρισμού και της Τουριστικής Εκπαίδευσης) είναι ένα **μη κερδοσκοπικό Σωματείο** με έδρα την Αθήνα. Δημιουργήθηκε από στελέχη τουριστικών επιχειρήσεων και καθηγητές της τριτοβάθμιας τουριστικής εκπαίδευσης με τους παρακάτω αναφερόμενους σκοπούς:

- Ανάλυση δραστηριοτήτων με στόχο τη βελτίωση της τουριστικής και ξενοδοχειακής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα στην Ελλάδα.
- Ανάλυση δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Ελλάδα.
- Ανάλυση δραστηριοτήτων για την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.
- Ανάλυση δραστηριοτήτων με στόχο την εφαρμογή επιστημονικής διοίκησης στις ξενοδοχειακές και τουριστικές επιχειρήσεις.
- Διενέργεια ερευνών, μελετών και δημοσιεύσεων για την επιστημονική προσέγγιση του ξενοδοχειακού και του τουριστικού προϊόντος.
- Έκδοση περιοδικών και βιβλίων που αφορούν την επιστημονική ανάλυση του τουριστικού φαινομένου και των λειτουργιών των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Οργάνωση μεταπτυχιακών προγραμμάτων στον τουρισμό σε συνεργασία με ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού.
- Γνωμοδότηση επί θεμάτων τουρισμού, επιχειρήσεων τουρισμού, ξενοδοχειακής και τουριστικής εκπαίδευσης.
- Ενίσχυση με υποτροφίες της εκπαίδευσης στις επιστήμες του τουρισμού

ΜΕΛΗ

Το ΔΡΑΤΤΕ σήμερα αριθμεί περί τα 700 μέλη.

Τα **τακτικά μέλη** του ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε. είναι απόφοιτοι τουριστικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ταυτόχρονα στελέχη της τουριστικής βιομηχανίας ή εκπαιδευτικοί της τουριστικής εκπαίδευσης ή το κύριο επάγγελμά τους συνδέεται άμεσα με τον τουριστικό κλάδο. Ως συνδρομητές εγγράφονται επίσης **τουριστικοί οργανισμοί και τουριστικές επιχειρήσεις.**

Ως **δόκιμα μέλη** εγγράφονται μετα-λυκειακοί σπουδαστές τουριστικής εκπαίδευσης. Τα δόκιμα μέλη καταβάλουν **συμβολική συνδρομή**, δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, αλλά έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται και να εξυπηρετούνται από τις δράσεις του σωματείου.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΤΤΕ

Στα πλαίσια του ΔΡΑΤΤΕ λειτουργεί το **Ινστιτούτο Τουριστικών Μελετών και Ερευνών** (Ι.Τ.Μ.Ε.), που ιδρύθηκε με προορισμό να υπηρετήσει τους επιστημονικούς σκοπούς του Σωματείου. Το Ινστιτούτο διενεργεί έρευνες και μελέτες, επιλαμβάνεται δραστηριοτήτων επιμόρφωσης σε θέματα τουρισμού και τουριστικών επιχειρήσεων, τόσο αυτοδύναμα όσο και σε συνεργασία με ιδρύματα, φορείς και επιχειρήσεις του εσωτερικού ή του εξωτερικού, καθώς επίσης επιμελείται την οργάνωση συνεδρίων και ημερίδων. Το Ι.Τ.Μ.Ε. είναι επίσης αρμόδιο για θέματα υποτροφιών σε όλα τα επίπεδα σπουδών. Τα κριτήρια επιλογής των υποτρόφων τίθενται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε.

Στα πλαίσια του Σωματείου λειτουργεί επίσης το **Ινστιτούτο Αξιολόγησης Ποιότητας Τουριστικών Δραστηριοτήτων** (Ι.Α.Π.Τ.Δ.) το οποίο ειδικεύεται σε Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας των επιχειρήσεων του κλάδου. Το Ι.Α.Π.Τ.Δ. έχει διαμορφώσει ένα πρότυπο εφαρμογής του ISO 9001:2000 που εξειδικεύεται στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και έχει εκπαιδεύσει σε συνεργασία με την TÜV SÜDDEUCLAND είκοσι έμπειρους διευθυντές ξενοδοχείων στην εφαρμογή του προτύπου αυτού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε. αναπτύσσει πλήθος δραστηριοτήτων για την επίτευξη των σκοπών του. Αναλυτικότερα:

- Λειτουργεί **γραφείο διασύνδεσης** εργοδοτών και υπαλλήλων τουρισμού
- Λειτουργεί **βιβλιοθήκη** τουριστικών βιβλίων και περιοδικών, στην έδρα του Σωματείου
- Υλοποιεί προγράμματα **εκπαίδευσης** των μελών του σε θέματα **λογισμικού τουριστικών επιχειρήσεων** και σε θέματα **καριέρας**
- Διαθέτει ειδικευμένους συμβούλους σε θέματα **μεταπτυχιακών τουριστικών σπουδών**
- Καλύπτει την **εκπαίδευση στις θέσεις εργασίας** απασχολούμενων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.
- Οργανώνει και υλοποιεί, αποστολές **συμβουλευτικών ομάδων ξενοδοχειακών επιχειρήσεων**, με στόχο την άμεση βελτίωση της ποιότητας του προϊόντος, των μεθόδων λειτουργίας των τμημάτων, τη μείωση του κόστους και τον προσανατολισμό των πωλήσεων.
- Αναλαμβάνει διενέργεια **ερευνών** και **μελετών** αναφορικά με την ανάπτυξη τουριστικών επιχειρήσεων ή τουριστικών περιοχών.
- Στηρίζει τις τουριστικές επιχειρήσεις σε θέματα **σύγχρονης τεχνολογίας**, όπως η **μηχανοργάνωση** και η **προβολή και προώθηση** μέσω διαδικτύου.

- Λειτουργεί **επιστημονικές ομάδες** οι οποίες ερευνούν την ισχύουσα κατάσταση σε σχέση με την τουριστική εκπαίδευση και την τουριστική πολιτική και συντάσσουν προτάσεις προς τους αρμόδιους φορείς.
- **Λειτουργεί καθημερινά γραφείο ενημέρωσης και υποστήριξης** στην Αθήνα, στην οδό Ζωοδόχου Πηγής 2, ώρες 18:00 έως 20:00.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Μπορεί κανείς να επισκεφτεί το ΔΡ.Α.Τ.Τ.Ε. στην διεύθυνση **Ζωοδόχου Πηγής 2, Αθήνα 10681** ή να τηλεφωνήσει στον αριθμό **210 3806877** από Δευτέρα έως και Παρασκευή, ώρες 18:00 έως 20:00. Επίσης κάποιος μπορεί να επικοινωνήσει με φαξ στο **210 3806302** ή να επισκεφθεί τις ιστοσελίδες μας στη διεύθυνση **www.dratte.gr** και να αποστείλει e-mail στη διεύθυνση **info@dratte.gr**